

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 czerwca 2024 r.

Pozycja 133

POSTANOWIENIE

z dnia 26 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 223/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak – przewodniczący
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 30 listopada 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.W.,

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 listopada 2017 r. (data nadania) M.W. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego, zakwestionowała zgodność:

- 1) art. 37 ust. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, ze zm.; dalej: u.p.z.p.) w zakresie, w jakim, wobec uchwalenia planu miejscowego albo jego zmiany powodujących niemożliwość lub istotne ograniczenie korzystania z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, pozbawia właściciela oraz użytkownika wieczystego możliwości dochodzenia w trybie administracyjnym roszczeń polegających na żądaniu od gminy odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę albo żądania od gminy wykupienia nieruchomości lub jej części, a przewiduje drogę postępowania przed sądami powszechnymi,
- 2) art. 37 ust. 9 u.p.z.p. w zakresie, w jakim nie nakłada na organ gminy obowiązku rozpatrzenia wniosku właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości o naprawę szkody planistycznej w trybie decyzji administracyjnej jak również w żaden sposób nie sankcjonuje bezczynności gminy (brak postępowania merytorycznego lub nieudzielenie odpowiedzi), co naraża obywatela na przymus postępowania cywilnego

– z art. 64 ust. 1, 2, 3 w związku z art. 2, art. 21 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także „art. 1 Protokołu nr 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności”.

Postanowieniem z 16 lipca 2019 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu skarżąca, reprezentowana przez tego samego pełnomocnika, pismem z 29 lipca 2019 r. (data nadania), wniosła zażalenie, domagając się nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Skarga wynikła z następującego stanu faktycznego:

Skarżąca 11 maja 2001 r. zakupiła od Skarbu Państwa nieruchomość, która następnie została objęta zakazem zabudowy kubaturowej. Uznawszy, że wskutek powyższego zakazu poniosła szkodę planistyczną, skarżąca dochodziła uznania jej, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, ze zm.; dalej: u.p.z.p.), w postępowaniu cywilnym. W wyroku z 15 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w P. (sygn. akt [...]) zasądził na rzecz skarżącej kwotę 311 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami. W wyniku złożonej apelacji, wyrokiem z 13 czerwca 2017 r., Sąd Apelacyjny w P. I Wydział Cywilny (sygn. akt [...]) podwyższył należną skarżącej od Miasta [...] kwotę do 874 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Zdaniem skarżącej, dochodzenie roszczeń z tytułu poniesionej szkody planistycznej powinno odbywać się w trybie administracyjnym, a nie cywilnym. Skarżąca stwierdziła, że zaskarżone przepisy naruszają: zasadę ochrony prawa własności i praw słuszenie nabytych (art. 2 w związku z art. 64 i art. 21 ust. 1 Konstytucji), zasadę równości obywateli wobec prawa oraz zakaz dyskryminacji obywateli w życiu społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 Konstytucji) oraz zasadę ochrony zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji) przez obciążenie obywatela nadmiernymi dolegliwościami w sytuacji poszukiwania ochrony wobec władztwa planistycznego gminy.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał rozpatruje zażalenie w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym. Rozpoznając zażalenie bada zakwestionowane postanowienie pod kątem prawidłowego zidentyfikowania w nim przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Postanowieniem z 16 lipca 2019 r. Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze. Stwierdził, że zarzuty skarżącej w zakresie, w jakim formułują oczekiwanie, by w jej sprawie orzekały sądy administracyjne, nie zaś sądy powszechne, nie mają związku z wyrokiem z 13 czerwca 2017 r. Sądu Apelacyjnego w P. I Wydział Cywilny (sygn. [...]), wskazanym przez skarżącą jako ostatecznie rozstrzygający o jej prawach lub wolnościach.

2.1. W złożonym zażaleniu skarżąca odniosła się do powyższej podstawy odmowy nadania biegu skardze. Podniosła, że ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „przepisu ustawy, na podstawie którego sąd orzekł ostatecznie”. Jej zdaniem należy rozumieć, że jest to zbiór przepisów, funkcjonalnie i bezpośrednio powiązanych ze sobą, które łącznie determinowały wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia o wolnościach lub prawach albo obowiązkach. Skarżąca wnioskuje, że gdyby zaskarżone przepisy nie obowiązywały, Sąd Apelacyjny nie mógłby wydać orzeczenia wskazanego jako ostateczne.

2.2. Trybunał stwierdza, że zarzuty sformułowane w zażaleniu pozwalają na jego uwzględnienie.

3. Mając na uwadze powyższe ustalenia, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK – uwzględnił zażalenie i nadał dalszy bieg skardze konstytucyjnej.